

SOCIALISME I MOVIMENT OBRER

SOCIALISME UTÒPIC

Les reivindicacions socials començaran a Anglaterra perquè és on es desenvolupà la revolució industrial. Teòricament començà a França segons els obrers. S'inicià amb un moviment anomenat *SOCIALISME UTÒPIC* ("sense lloc").

SAINT-SIMONISME

1832 –es comença a difondre el socialisme en un diari francès que fa de portaveu del *SANT-SIMONISME* (és com el socialisme utòpic). Més endavant es diferenciarà, i la distinció serà entre:

**INDIVIDUALISME*: característica del sistema capitalista

SOCIALISME*: **1–donen molta importància a l'element social de les relacions humanes. **2**–La importància de l'element social és conseqüència de l'aplicació de les teories de la revolució francesa, concretament de la "Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà". **3**–Simultàniament, volen revolucionar l'aspecte econòmic.

Aquests socialistes utòpics són majoritàriament francesos *SAINT-SIMONIENS* (comte Saint-Simon, 1760–1825). Aquest comte va expressar les seves idees a través de llibres i la seva doctrina és essencialment agrícola. Defensa una revolució industrial on els seus deixebles seran (en contradicció amb les idees del comte) els que portaran a terme la revolució industrial a França amb el regnat de Napoleó III. Es basen en l'activitat agrícola perquè encara no s'havia produït la revolució industrial. La *TEORIA DE SAINT-SIMON* :

Teoria de la producció que es tracta de basar l'economia en els productors, en lloc de en els consumidors

Considera industrial a tot aquell que produeix o fa alguna cosa

La fase més important és la organització de l'economia

Cal que sigui una economia política

La Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà es condidera només una teoria que caldria aplicar

Saint-Simon no és demòcrata sinó que considera natural la desigualtat i creu en la virtut de la classe dirigent o *ÉLITE*

Avui en dia aquesta mentalitat no es considera socialista. Es té en compte:

Va preveure la reforma social

Basa l'estructura social en la diferència de classes

Defensa que l'economia sigui organitzada sota el control de l'Estat

Estan en contra de l'herència (no traspasar els logros de pares a fills): idea difosa al soialisme utòpic

Fins al **1848** no se separa el capital de la política. A la fi de la ideologia del comte Saint-Simon, estanven convençuts que hi hauria una *EDAT D'OR* on tot aniria molt bé. Segons ells, el porvenir de la societat depèn

del futur.

FOURIERISME

Promogut per *F.FOURIER* (1771–1837). És un altre moviment socialista utòpic. Les seves teories, són molt diferents:

Basa els canvis en el sentiment de les persones

Diu que les persones busquen la felicitat i cal combatre l'aburriment

Cal afavorir la creativitat

Per ell, el més bàsic en el treball és que sigui agradable i atractiu. Per tant, el millor és que la gent visqui en família, en soietats organitzades, per satisfer les seves necessitats.

Està en contra de la producció a grans escala

Està en contra de la mecanització

Està en contra del centralisme

Té preferència pel desenvolupament agrícola (sobretot la *HORTICULTURA*)

És partidari de dividir l'activitat de les persones en 4 parts: treball, descans, oci, no fer res

Posa el liberalisme i a Anglaterra com a exemples d'anarquisme

Va idear un sistema de vida anomenat *FALANSTERI*. Les seves característiques són:

Comunitat de 100 famílies constituïdes en una societat tancada, amb 1600 persones que cultivaven 200 Ha

Vivien en un o varis edificis dotats amb servicis comuns, guarderies...

Només viurien de manera comunal els que vulguessin

Ni els ingressos ni els apartaments de cada família eren iguals, depenia de la inversió que havien fet

Es construïen al camp i eren entitats tancades. Per unir tots els falansteris es feia a traves de la figura del *GARANTISME* (òrgan rector). Després serà mitjançant l'*OMNIARGA* (relaciona els falansteris d'un país)

N'hi va haver a França, a Rússia, a EE.UU... i tots van fracassar o es van convertir en cooperatives.

ETIENNE CABET (1788–1856)

Va tenir influència a Catalunya. Va escriure "*VIATGE A ICÀRIA*". És el més radical dels utòpics. És partidari d'una socialització completa dels medis de producció. Està influït per utòpics com *MORO*, *OWEN*, *MABLY*... També defensa l'elecció i revocació de tots els càrrecs públics. Els *CABETIANS* també s'anomenaren *ICARISTES* a Catalunya. Van fundar uns establiments a Illinois que van fracassar.

SOCIALISME I MOVIMENT OBRER (II)

ROBERT OWEN (1771–1858)

Pensador dins la ideologia socialista utòpica. Dividirem el seu pensament en 5 etapes:

FILANTROPIA INDUSTRIAL està lligada a una fàbrica tèxtil "NEW LAMARCK" en la que treballava. Es va casar amb la filla del propietari. Aplica una sèrie de millores a la fàbrica:

- Redueix la jornada de treball
- Millora la higiene i les vivendes dels operaris
- Augmenta els salaris

Aquesta etapa correspon a idees de la *IL·LUSTRACIÓ*. Aquestes millores van fer fracassar a la fàbrica perquè els dirigents no ho accepten.

PETICIONS DE RECURSOS A L'ESTAT demana:

- Que es modifiquin les condicions de treball dels menors **1819** aconseguix l'aprovació de la 1ª llei de protecció dels nens al treball (PEEL)
- Demana el cumunisme agrari a través d'un banc d'intercanvi. Vol petits propietaris que siguin ajudats per un banc per comprar i vendre terres

COMUNISME AGRARI s'apropa als utòpics francesos que prefereixen l'agricultura. Funda un sèrie d'unitats agràries autisuficients anomenades *VILLAGES OF COOPERATION*, en les que no existia la propietat privada. Aquesta etapa té la seva aplicació perquè coincideix amb les guerres Napoleòniques, solucionant la crisi agrària. És l'iniciador del *COOPERATIVISME*

INDUSTRIALISME acaba amb l'afició agrícola. Proposa crear un banc d'intercanvi, el *LABOUR BAZAARS* i un semblant però del INEM, *LABOUR EXCHANGES*

Fa servir la ideologia socialista limitada al canvi, no referida a les transformacions estructurals socials.

MESSIANISME SOCIAL pensa que haurà de fundar-se un nou món moral. Crea a Illinois la *NEW HARMONY* al **1824**. Volia la felicitat de tothom.

El prestigi més gran d'Owen és ser el creador del Cooperativisme.

MARXISME

K. Marx és l'iniciador del *SOCIALISME CIENTÍFIC*. Fins a mitjans del **s.XIX**, socialisme i comunisme eren molt semblants. Al **1848**, durant les revolucions se separaran els dos termes. Marx va ser: filòsof, economista, sociòleg, antropòleg... La seva obra més important és el "*DAS KAPITAL*" (el capital). Hi ha 2 grans corrents filosòfics:

IDEALISTA: fonamentada en que hi ha un ésser superior que fa el que vol.

DIALÈCTICA: a través de les "relacions de producció" esdevé l'avanç de la història (fins burg./prolet segons capitalis.) *MATERIALISTA*

Per passar d'una època històrica a una altra cal un enfrontament de classes socials. El motor d'avanç de la història és la lluita de classes. Dins la revolució del '**48** intervé com a activista polític. Marx va estudiar el funcionament del sistema capitalista. Segons la seva filosofia, després del capitalisme ha d'arribar un altre sistema polític i econòmic. Per tant, el sistema capitalista té en el seu funcionament les claus que explicaran la

seva desaparició.

EL MOVIMENT OBRER

A ANGLATERRA

Apareix a Anglaterra perquè és el primer país on es produí la revolució industrial. Els primers intents de crear un mov. obrer són del **1812** al **1830**.

Ludisme–Combinations Law

El primer moviment obrer s'anomenà *LUDDISME* (de Ludd). Es caracteritza per:

No és només un moviment industrial, també actuaren contra la mecanització de l'agricultura

No estan en contra del desenvolupament industrial sinó de les conseqüències negatives que pogués portar

Destruïen les màquines de filar i els telers

Reduir la jornada de treball (objectiu de tots els mov. obrers)

Objectius Estaven en contra dels productes defectuosos

Estaven en contra del treball de les dones i els nens

Estaven en contra del desplaçament dels obrers (anar a la fàbrica)

El Luddisme també va tenir repercussions a tota Europa. No va desaparèixer per donar lloc a altres moviments.

També hi va haver un moviment dirigit per *PAINE* i *HARDY* que era un mov. radical amb la rev. francesa com a base teòrica i que demanava l'ampliació del sufragi. Com a conseqüència de la repressió del govern, aquest moviment es fracciona i desapareix.

1799–1800: Govern aprova les *COMBINATIONS LAW*, una sèrie de lleis que prohibeixen les associacions obreres.

SOCIALISME I MOVIMENT OBRER (III)

Sindicalisme–Cartisme

El sindicalisme comença amb el predomini de la classe obrera i no de la mitjana.

1825–1832: crisi econòmica. Es produeixen una sèrie de vagues perquè al **1824** van aconseguir abolir les *COMBINATIONS LAW*. A partir del **1824**, el moviment obrer es va anar agrupant en *TRADE UNIONS*.

1829: *DOHERTY* funda la *UNIÓ GENERAL* de *FILADORS* del *REGNE UNIT* (1r intent de sindicat nacional).
Objectius:

Reducció de la jornada de treball

Creació d'un fons per ajudar als treballadors de la unió amb les aportacions dels obrers

Això fracassa. **1830**: *DOHERTY* crea la *NATIONAL ASSOCIATION FOR THE PROTECTION OF LAISOUR*. Agrupava:

El sector tèxtil

El sector metal·lúrgic Va arribar a 100.000 afiliats

El sector miner

Conseqüentment, al **1832** aconseguixen que s'aprovi la *REFORM ACT* que ampliava el sufragi universal. Aquesta reforma va beneficiar sobretot a les classes mitjanes (petita burgesia) i no al propi moviment obrer.

La *LONDONER WORKING MEN'S ASSOCIATION*, al **1843** envia una carta al parlament demanant:

El sufragi universal i secret (així no rebre represàlies al votar per un candidat)

Parlament anual (canvi de diputats cada any)

Supressió del certificat de propietat pels membres del parlament (perquè es pogués entrar al Parlament sense posseir una propietat)

Sou als parlamentaris, ja que els obrers no podien viure sense treballar

Circumscripcions territorials iguals (iguals a la població, per escollir el nombre de diputats)

(Fenòmen dels *BURGS PODRITS*, amb l'èxode rural els burgs tenien – hab. però escollien = de diputats q quan tenien + hab.). Llavors, per la carta arriba el *CARTISME*. El Parlament no fa cas de la carta. L'envien tres vegades més, i el Parlament passa. El que sí aconseguixen és al **1847**:

Reducció a 10 h. de la jornada de treball

Supressió de les duanes sobre els cereals

Ampliació de la llibertat de premsa

Modificació d'alguns aspectes en el processament penal i judicial

Hi ha una separació entre *CARTISTES CONSERVADORS* i *CARTISTES LIBERALS* al **1848**, com a conseqüència de la reacció conservadora que es produí a Ang. arran de les revolucions d'arreu d'Europa. Això acaba amb el cartisme.

La consolidació de les organitzacions polítiques i sindicals d'àmbit nacional

El moviment obrer es va limitar a recolzar a través de les eleccions, els dos partits: **conservador i liberal**

1873– 1ª gran crisis del sistema capitalista. Fa que s'incorpori al mov. obrer, la part més baixa dels obrers (*UNSKILLED*)

*UNSKILLED*peons, no especialistes *KILLED*especialistes

1868es creen les *TRADE UNIONS CONGRESS*

1871es legalitzen els *SINDICATS*

1875es reconeix el dret de vaga

1884es funda la *FABIAN SOCIETY* (agrupació d'intel·lectuals que pretén transformar de manera gradual el sistema capitalista, en un sistema socialista). Aquest moviment és *reformista* perquè vol passar d'un sistema a un altre sense revolucions. Aquest moviment influirà al moviment obrer alemany.

1900es crea el *LABOUR REPRESENTATION COMITEE*, que al **1906** aconsegueix tenir 29 escons al Parlament i es canvia el nom a *LABOUR PARTY*

Dins el panorama polític anglès que és bipartidista, aquest partit del treball substituirà al partit liberal dins aquesta bipartició política. Moviment obrer anglès:

Moviment reformista a diferència del francès que és revolucionari

Mai serà tan important ni influent com l'alemany

A ALEMANYA

La socialdemocràcia alemanya:

Dins el moviment obrer hi ha dues tendències:

Crear un partit que defensi al proletariat (aquesta tendència tb existeix a Ang.)

Crear sindicats que defensin al proletariat (aquesta tendència tb la tenen els anarquistes i al mov. obrer francès, català i estatal)

28-9-1863 ASSOCIACIÓ GENERAL ALEMANYA DE TREBALLADORS, formada per *LASALLE* (quan mor desapareix)

Admirador de C.MARX

Advocat

Lasalle Va guanyar un judici per un divorci i va treure molta pasta al marit de la seva clienta

Va tenir contacte amb BISMARCK

SOCIALISME I MOVIMENT OBRER (IV)

El que defensa Lasalle és que:

El moviment obrer necessitava crear un partit polític independent que defensés als treballadors

Lluitar per aconseguir el sufragi universal

Era partidari de la *KLEIN DEUTCHLAND* (petita alemanya)

Creia que l'Estat havia d'intervenir i fer justícia social

Es dedueix que l'Associació de Lasalle és reformista. Quan mor, comencen a surgir grups enfrontats en l'Associació.

1863 *UNIÓN D'ASSOCIACIONS DE TREBALLADORS ALEMANYES* dirigida per LIEDKNECHT i BEBEL.

1869 Aquesta unió, al CONGRÉS de EISENACH, funda el *PARTIT SOCIAL-DEMÒCRATA DELS TREBALLADORS*. Aquest partit forma part de la Unió. Una part dels de Lasalle passen a formar part d'aquest partit. La seva inspiració és el pensament marxista però amb llibertat d'acció.

El problema en aquesta època és que es vol unir a les dues associacions que hi ha: partit i la de Lasalle. Per portar a terme la unificació es convoca un CONGRÉS a GOTHA al **1875**. Amb aquest congrés s'unifiquen les dues tendències:

Accepten la llei de bronze del salari

Accepten les cooperatives de l'estat eren idees de Lasalle

Acorden portar a terme la lluita social a tot el territori nacional

El partit accepta els principis de l'Associació perquè aquesta s'integri. Això fa que Marx critiqui aquest congrés perquè el partit social-demòcrata ha acceptat principis no marxistes aquesta crítica no es publica perquè no interfereixi en el procés d'unió.

El partit social-demòcrata començarà a tenir votants i diputats. Al **1870**, com a conseqüència de la Guerra Franco-Prussiana, Bebel i LiedKneght s'oposen a que s'aprovi el pressupost de guerra de la guerra Fr-Pruss. i llavors Bismark els acusa d'uns atemptats aprovant una llei que legalitza el partit social-demòcrata. Aquestes lleis de **1870 a 1890** s'aniran renovant cada 2 anys.

Aquesta prohibició no afecta als diputats de la DIETA, i Bebel i LiedKneght continúen sent diputats. D'aquesta manera Bismark pot negociar amb ells mentre disminueix la influència del partit a Rússia i Alemanya.

1877 partit social-demòcrata obté ½ milió de vots i 12 escons

1891 partit social-demòcrata obté 1'5 milions de vots i 36 escons

L'intent de debilitar al partit va tenir l'efecte contrari. **1891** se celebra un CONGRÉS a ERFURT i el partit social-demòcrata demana a *KRAUSKY* que redacti un programa polític amb l'objectiu de suprimir les divisions de dins el partit:

Els que defensen als partidaris de Lasalle

divisions Els que defensen als partidaris de Bebel i Liedkneght

El primer que es fa al Congrés és expulsar als seguidors de Lasalle. El programa demana:

El sufragi universal (a Prússia també per les dones)

Ensenyament laïc

Jornada de treball de 8 h.

Setmana anglesa (no treballar el dissabte a la tarda)

Prohibició del treball als menors de 14 anys

Augment progressiu dels impostos

Elecció dels principis funcionaris del partit

Creació d'uns comitès per administrar la seguretat social

Conseqüentment al congrés

El partit social-demòcrata serà l'únic que estarà vinculat i representarà al moviment obrer

Inici de la burocràcia del partit

Conseqüentment inclinació cap al REFORMISME

El partit social-demòcrata també té molt a veure amb la organització creada a Londres el **28-9-1864** al Saint-Martin's Hall: l'AIT (associació internacional de treballadors) o 1ª INTERNACIONAL

L'AIT tenia com a objectiu agrupar tots els moviments obrers de cada país en un sol organisme. Al principi la crearen els treballadors exiliats alemanys i francesos. Aquests residien a Londres. Es crea al 1864 perquè van succeir una sèrie d'esdeveniments que van afavorir que anessin també altres organitzacions, i per això van poder passar desapercebuts, ja que l'AIT era il·legal):

Es va inaugurar la 1ª exposició mundial a Londres i van anar molta gent, entre ells, els sindicats

Garibaldi tenia la seva residència a Londres i els nacionalistes europeus l'anaven a veure

Marx redactarà els estatuts de la 1ª INTERNACIONAL, encara que no va formar part dels dirigents.
Programa:

Qualsevol treballador independentment de la seva ideologia, pot formar part de l'AIT

Igualtat social i la supressió de l'explotació

Solidaritat com a eix del comportament internacionalista

Justícia, moral i veritat, com a divisa dels internacionalistes

SOCIALISME I MOVIMENT OBRER (V)

Objectius perquè segons l'AIT, l'empoderament de la classe obrera ha de ser obra dels propis obrers i no pels filàntrops (benefactors). Els socialistes utòpics pensaven que els milionaris havien de subencionar la classe obrera però ells no volen ajuda de ningú. Des del punt de vista organitzatiu, l'AIT:

Dirigida per un CONSELL GENERAL

Dirigida pels CONGRESSOS de l'AIT

Si una organització volia incorporar-s'hi, s'havia de dissoldre i ingressar a cadascun dels seus membres.

ANARQUISME

Quan apareix, està dins el moviment socialista–marxista perquè coincideix en els punts següents:

Abolició de la propietat privada

Construcció d'un nou ordre social definitiu

Crítica al capitalisme

La diferència es produïa en la tàctica per arribar del capitalisme al "nou sistema". Els anarquistes i els marxistes consideren que l'Estat és un instrument que afavoreix al sistema capitalista. Per tant, cal que desapareixi l'Estat per arribar al "nou sistema".

Anarquistes: suprimir l'Estat immediatament.

Marxistes: treballadors substitueixen l'Estat per un altre que estigui a favor del proletariat. Anar al "nou sistema" **gradualment**. Aquest estat intermig s'anomena DICTADURA DEL PROLETARIAT

Teòrics anarquistes:

M.STEINER molt crític amb l'Estat i la seva existència x la quantitat de deures q imposa a la societat. Suplir l'Estat x una "associació" amb la q cada individu havia d'expressar la seva personalitat. Anarca teòric q no influïa en la pràctica.

PROUDHOM socialista utòpic amb obres ambigües, considerat fundador de l'anarquisme segons la interpretació de les obres. S'efrontà ideològicament amb Marx (Pr. escrivia "Filosofia de la misèria" i Marx "La misèria de la filosofia"). Teòric que defensava que la societat es pot articular de dues formes:

–Amb la FEDERACIÓ: associació lliure d'obres q es donen suport mutu **Objectiu**: homes es converteixen en servidors

–Amb el MUTUALISME: mutues que donen suport als treballadors els uns dels altres sense jerarquies (Estat)

Les fàbriques havien de ser dirigides pel CONSELL D'OBRERS (es portà a terme a la Rev. Russa amb el Sòviet)

BAKUNIN anarquista rus. Radicalitza les postures i teories de STEINER i PROUDHOM. La seva doctrina és:

–Rebutja qualsevol tipus de legislació/autoritat (tb a través de sufragi universal) qualsevol poder perjudica la societat

Econòmicament

Contra la propietat privada pq condueix a desigualtats i és essencial d'autoritat partidari de propietat col·lectiva

Religiosament

Antiteïsta, en contra de l'existència de la religió "l'home no pot estar subordinat a cap ésser" si existís s'hauria d'eliminar"

Socialment

Organitzar societat a través de COMUNES LOCALS, connectades per una federació

ANARCO-SINDICALISME

Teoria variant de l'anarquisme que considera:

Sindicats: fonamentals per impulsar la reivindicació dels treballadors

Serveixen per desvetllar la consciència de classe

Assolir la revolució social (passar al nou règim) a través de SINDICATS

Creació de cooperatives de consum

Creació de caixes de suport pel proletariat

Vaga general: estratègia a seguir x negociar directament amb el patrocàpitalisme no subsistiria després d'una vaga

SOREL: teòric + importan a Cat. quan es crea la Confederació Nacional dl Treball q serà el sindicat hegemònic fins **1939**